

Славутицький відділ культури
Міська централізована бібліотечна система

«Будівничий нового часу»

До 100-річчя з дня народження
Олега Ольжича

Бібліографічний покажчик

Славутич

2007

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2007 році 100-річчя від дня народження Олега Ольжича – поета, публіциста, політичного діяча.

Покажчик містить біографію, публікації про твори письменника, видання та статті про його життя і творчість, розробки уроків, позакласних заходів, сценаріїв.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі: Панова Л.І., Соловйова Л.О.,
Янченко О.О.

Комп'ютерний набір: Соловйова Л.О..

Відповідальна за випуск: Портная Н.В..

*Господь, багатий нас благословив
Дарами, що нікому не відняти:
любов і творчість, туга і порив,
Відвага і вогонь самопожертви!*

«Я камінь з божої праці...»

Біографія О. Ольжича

Ольжич – один із псевдонімів Олега Кандиби (М. Запоночний, Д. Кардаш, К. Костянтин, О. Лелека), син Олександра Олеся, народився 8 липня 1907 р. у Житомирі. Навчався в Пущі-Водиці під Києвом, проте середню освіту йому довелося здобувати у Празі. У 1923 р. він, виїхавши разом з матір'ю з України, охопленої чадом класової ненависті, в Берліні нарешті зустрівся з батьком, який перед цим склав обов'язки повпреда УНР у Будапешті.

Невдовзі родина Кандиб переїхала до Горних Черношинець під Прагою. Ольжич став студентом Кардового університету, водночас навчався в Українському вільному університеті. У 1929 р. написав дисертацію «Неолітична мальована кераміка Галичини». Перед ним відкривалися двері науки, він брав участь у багатьох археологічних розкопках, зокрема на Балканах. Працюючи в Гарвардському університеті (США), у 1938 р. заснував там Український науковий інститут. Але Ольжичу судилася інша доля. Коли виникла ОУН, він стає одним з найактивніших її членів, керівником культурного сектора, а згодом – заступником голови проводу ОУН. За дорученням цієї політичної організації Ольжич брав участь у проголошенні демократичної Карпатської України, очоленої А. Волошиним, знищеної 14-15 березня 1939 р., угорськими фашистами у змові з Гітлером. Поет навіть потрапив до хортистської тюрми. У 1940 р. стався розкол ОУН. Ольжич, належачи до фракції мельниківців, під час другої світової війни очолив відділи ОУН на Правобережжі України, зокрема в Києві, був одним із фундаторів Української національної ради (5 листопада 1941 р.), якою керував економіст М. Величківський. Оскільки рейхскомісаріат наприкінці 1941 р. заборонив діяльність ОУН, то вона перейшла у підпілля, переїхавши до Львова. Тут він одружився з дочкою літературознавця Л. Білецького Катериною (Калиною). Проте подружнє життя було недовгим. Заарештований гітлерівцями, Ольжич потрапив до концтабору Заксенгаузен, де 10 червня 1944 р. був закатований гестапівською трійкою (Вольф, Вірзінг, Шульц).

Олег Ольжич – яскравий представник дітей першої еміграційної хвилі, які спромоглися не лише зберегти, а й примножити пасіонарну енергію українського народу, зруйновану на Наддніпрянщині (репресії, голодомор, вигублення культури).

«Хай воскресне столиця Андрія, Дух вояцький в народі!» – такою метою і жив Ольжич, як і його покоління за межами Батьківщини. Його вірші, пройняті цією ідеєю, друкувалися на сторінках емігрантської періодики, здебільшого у редактованому Д. Донцовим львівському журналі «Вісник» поряд з поезіями Є. Маланюка, Л. Мосендза, Олени Теліги, згодом Юрія Клена. Відтак поети отримали умовну назву «вісниківської квадриги». Збірки Олега Ольжича «Рінь» (Львів, 1935), «Вежі» (Прага, 1940), «Підзамчя» (1946) відмінні як за змістом, так і за формою. Першій та останній властива витонченість поетичного стилю, інтелектуальна напруга, в якій вчувається почерк ученого. Проте вірші жилилися чистим ліричним джерелом, у них немає сухого сцієнтизму. Друга – пронизана імпресіоністичним спалахом почуттів, позначена яскравою тенденційністю політичного гасла. Водночас три книжки мають спільну рису: підкреслену історіософічність, де минуле і сучасне витворюють складну й нерозривну проблему. Фах археолога чи не найбільше виявився у збірці «Рінь», історія тут постала як жорстоке самоствердження чи фатальна розірваність, і лише зрідка спалахувала світла тональність естетизованого

первісного гомеостазу («Наше плем'я не є велике», або «Скільки сонця лється на землю...»). Багата на драматургію думки й почуття, лірика Ольжича ошадна в художніх засобах, тяжіє до класично випрозореної форми. Саме в цьому він стояв чи не найближче з-поміж «вісниківської квадриги» до київських «неокласиків» і, до речі, цього не приховував.

За аскетичною афористичністю строф лірики Ольжича постає напружена думка борця, що простує над прірвою екзистенційності до великої мети. Все це на повен голос пролунало у «Вежах», де замість заглиблень в історію відчувається гаряче дихання сучасності, риторичні формули-гасла відтворюють атмосферу тривоги й готовності до боротьби.

Помітне місце у збірці посідала поема-хроніка «Городок. 1932», де йшлося про суворе життя українських підпільників за умов дифензиви. Друга частина «Веж» складає цикл «Незнаному воякові» – своєрідна естетизована політична програма українського підпілля тих літ. Виступаючи з прямим осудом безперспективної інерції українства, Ольжич закликає не примирятися з принизливим животінням раба. «Підзамчя» – посмертна збірка Ольжича, хоча він її підготував ще 1940 р. Вона синтезувала творчі пошуки поета часів «Ріні» та «Веж», засвідчила високу культуру його художнього мислення, схильність до філософських узагальнень духовної дійсності, її драматичних колізій. Поета завжди цікавили горді й нескорені постаті («Муки св. Катерини», «Пророк»). Його лірика – це сповідь воїна, відкритого й чесного в бою, який чітко усвідомлює, що тільки ціною власного життя прокладається шлях до свободи, до виборення права бути органічним складником генетичної пам'яті народу.

Муза мужності й боротьби

Твори О. Ольжича

Олег Ольжич: Антологія „Вітчизни”: Поезії // Вітчизна. – 2004. – № 1-2. – С. 132.

Ольжич О. Будьте!: З дороговказу Олега Кандиби: Поезії // Дороговказ. Поезії О. Теліги та О. Ольжича. – К.: Фондація ім. О. Ольжича, вид-во ім. О. Теліги, 1994. – С. 17-29.

Ольжич О. Вірші // Українське Диво: Поетич. антол. / За упоряд та ред. В. Коломійця. – Кн. 2. – К: Укр. письменник, 2005. – С. 300-307.

Ольжич О. Незнаному Воякові: Заповідане живим // Дніпро. – 1994. – № 2-3 (Спецвипуск).

Ольжич О. Незнаному Воякові: Заповідане живим. – К.: Фондація ім. О. Ольжича, 1994. – 432 с.

Ольжич О. Поезії // Атом серця: Укр. поезія першої половини ХХ ст. – К.: Веселка, 1992. – С. 284-287.

Ольжич О. Поезії // Далекі зірниці: Укр. література першої половини ХХ ст.: Навч. посібник. – К.: Грамота, 2001. – С. 363-378.

Ольжич О. Поезії // Живиця: Хрестоматія укр. літ-ра ХХ ст. У 2-х кн. Кн 2. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 227-233.

Ольжич О. Поезії // Жулинський М. Слово і доля: Навч. посібник. – К.: Видавництво А.С.К., 2006. – С. 565-570.

Ольжич О. Поезії // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів. – Київ; Ірпінь: ВТФ „Перун”, 1999. – С. 45-47.

Ольжич О. Поезії // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів. – Донецьк: ВКФ „БАО”, 1999. – С. 173-175.

Ольжич О. Поезії // Українське Диво: Поетична антологія. – К.: Укр. письменник, 2005. – Кн 2. – С. 300-307.

Ольжич О. Поезії // Український декламатор: Збірка віршів для укр. молоді / Упоряд. Н. і О. Зінкевичі; Передм. Р. Семківа. – К: Смолоскип, 2006. – С. 140, 279-286.

Ольжич О. Поезії // Хрестоматія з укр. літ. (ХХ ст.): Для учнів 10-11 класів. – К.: Укр. Центр духовної культури, 1999. – С. 433-437.

Ольжич О. Твори // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст.: В 3-х кн. – Кн. 2. – К.: Рось, 1994. – С. 543-578.

Ольжич О. Твори // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літер. крит. ХХ ст.: В 4-х кн. – Кн. 2. – К.: Аконті, 2001. – С. 685-713.

Вклонімося пам'яті велетня Духа

Життя і творчість О. Ольжича

Про відзначення 100-річчя від дня народження Олега Ольжича: Указ Президента України від 10 листопада 2006 року № 941/2006 // Орієнтир. Інформаційний додаток. – 2006. – № 35. – С. 3.

Базилевський В. Життя як виклик: До 100-річчя від дня народження О. Ольжича // Літературна Україна. – 2007. – 28 червня. – С. 7.

Бернадська Н. „Воно зросло з шукання і розпуки...”, „Галли”, „Рінь”: Критичні статті на творчість О. Ольжича // Бернадська Н. Укр. літ-ра ХХ ст.: Навч. посібник для старшокл. та вступників до вищих навч. закл. – К.: Знання-Прес, 2004. – С. 118-121.

Бернадська Н. Олег Ольжич // Н. Бернадська Укр. літ-ра ХХ ст.: Навч. посібник для старшокл. та вступників до вищих навч. закл. – К.: Знання-Прес, 2004. – С. 116.

Бернадська Н. Основні віхи життя і творчості О. Ольжича // Н. Бернадська Укр. літ-ра ХХ ст.: Навч. посібник для старшокл. та вступників до вищих навч. закл. – К.: Знання-Прес, 2004. – С. 117.

"Благословенний даром золот": Літературний вечір, присвячений О. Ольжичу (Олегу Кандибі) // Популяризація творів укр. письменників: Метод. поради. Вип. 3. – Київ: Ін-т підвищ. кваліфікації прац. культури, 1995. – С. 3-9.

Горобчук Б. Живий дух звияжця: Відкрито виставку до 100-річчя з дня народження Олега Ольжича // Літературна Україна. – 2007. – 6 вересня. – С. 1.

Грибіниченко Т., Козачук Г. Муза мужності й боротьби Олега Ольжича // Т. Грибіниченко, Г. Козачук Вчимося писати твір з української літератури: 8-11 класи. – К.: Либідь, 2000. – С. 217-221.

Гуцуляк О. „Встає цитаделя духа – десятки літ боротьби: Урок за творчістю Олега Ольжича // Дивослово. – 1994. – № 12. – С. 22-25.

Державин В. О. Ольжич – поет національного героїзму // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 3-х кн. – Кн. 2. – К.: Рось, 1994. – С. 534-542.

Державин В. Поетичне мистецтво Ольжича // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літер. крит. ХХ ст.: В 4-х кн. – Кн. 2. – К.: Аконіт, 2001. – С. 714-725.

Жулинський М. Олег Ольжич // М. Жулинський Слово і доля: Навч. посібник. – К.: Видавництво А.С.К., 2006. – С. 553-564.

Зінкевич О. Піднявся над епохою: До 100-річчя від дня народження Олега Ольжича // Літературна Україна. – 2007. – 28 червня. – С.1,7.

Зінкевич О. Сучасники про творчість О. Ольжича: До 100-річчя від дня народження Олега Ольжича // Літературна Україна. – 2007. – 5 липня. – С. 7.

Ільницький М. Західноукраїнська і емігрантська поезія 20-30-х років. – К.: Товариство „Знання” України, 1992. – 48 с.

Ільницький М. Ідея циклічності культур і доля України в творчості О. Ольжича // Сучасність. – 1994. – № 11. – С. 138-142.

Кандиба О. (син). Ольжич очима сина: До 100-річчя від дня народження О. Ольжича // Літературна Україна. – 2007. – 28 червня. – С. 7.

- Кандиба Олег Олександрович; поетичний псевдонім О. Ольжич (1907-1944): поет, археолог, політичний і державний діяч //Українська культура. – 2000. – № 1. – С. 29.
- Ковалів Ю.** Героїчний епос Олега Ольжича //Слово і час. – 1994. – № 6. – С 7-12.
- Конончук М.М.** Олег Ольжич //Живиця: Хрестоматія укр. літ-ри ХХ ст. У 2-х кн. Кн 2. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 222-226.
- Коцюбинська М.** Розмова з батьками: О. Ольжич //Слово і час. – 1994. – № 7. – С 17-25.
- Крупач М.** „Бог ясний між людьми ходить...”: До 50-ї річниці від дня безсмертя О. Ольжича – Кандиби //Дзвін. – 1997. - № 6. – 133-144.
- Лизогуб Н.** Незримый воин "Войска незримого": Олег Ольжич // Пенсія. – 2007. – № 7. – С. 44.
- Муза мужності й боротьби: Твір – літературний портрет письменника (в мініатюрі) // Грибіниченко Т.О., Козачук Г.О. Вчимося писати твір з укр. літератури: 8-11 класи. – К.: Либідь, 2000. – С. 217-221.
- Неврлий М.** Муза мужності і боротьби: Про життєвий шлях та творчість О. Ольжича //Дивослово. – 1997. – № 7. – С. 10-17.
- Олег Ольжич: Антологія „Вітчизни” //Вітчизна. – 2004. – № 1-2. – С. 132.
- Олег Ольжич // Далекі зірниці: Укр. література першої половини ХХ ст.: Навч. посібник. – К.: Грамота, 2001. – С. 361-362.
- Олег Ольжич // Історія укр. літератури ХХ століття: У 2 кн. Кн. 1.: 1910-1930-ті роки: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1993. – С. 178.
- Олег Ольжич // Історія укр. літератури ХХ століття: У 2 кн. Книга 2. Ч. 1: 1940-1950-ті роки: Навч. Посібник. – К.: Либідь, 1994. – С. 105-108.
- Олег Ольжич // Новий довідник: Укр. мова та літ. – К.: ТОВ „Казка”, 2005. – С. 716.
- Олег Ольжич // Р. Олійник-Рахманний Літературно-ідеологічні напрямки в Західній Україні (1919-1939). – К.: Четверта хвиля, 1999. – С. 90-91.
- Олег Ольжич // Українське Диво: Поетична антологія. – К.: Укр. письменник, 2005. – Кн 2. – С. 300.
- Олег Ольжич // Українське слово : Хрестоматія укр. літ. та літер. крит. ХХ ст. – В 4-х кн. – К.: Аконті, 2001. – Кн.2. – С. 684.
- Олег Ольжич // УСЕ Універсальний Словник-Енциклопедія. – К.: Ірина, 1999. – С. 982.
- Ольжич Олег // Усі цитати до творів з української літератури. 5-12 кл. / Укладач Н.В. Курганова. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – С. 292-302.
- Олег Ольжич (Кандиба) // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів. – Донецьк: ВКФ „БАО”, 1999. – С. 173-174.
- Ольжич Олег Олександрович // Провідники духовності в Україні: Довідник / За ред. І.Ф. Кураса. – К.: Вища шк., 2003. – С. 279-280.
- Пасемко І.** Про одного з апостолів українського націоналізму // Слово і час. – 1997. – № 7. – С. 73-75.
- Продан І.** До портрета Олега Ольжича //Дивослово. – 1994. – № 12. – С. 25-27.
- Радомська О.** Нові грані Олега Ольжича: Нові видання: До 100-річчя від дня народження О. Ольжича //Літературна Україна. – 2007. – 28 червня. – С. 6.
- Свідзинський А.** Слово про О. Ольжича //Розбудова держави. – 1997. – № 6. – С. 52.

Семків Р. Археолог, який став революціонером: До 100-річчя від дня народження О. Ольжича // Літературна Україна. – 2007. – 28 червня. – С. 7.

Славутич Я. Олег Ольжич //Славутич Я. Розстріляна муза: Мартиролог. Нариси про поетів. – К.: Либідь, 1992. – С. 172-178.

Соєв Б. Сильні духом: Олег Ольжич, Олена Теліга – поети і герої // Дивослово. – 2005. – № 4. – С. 14-20.

Червак Б. Національна ідея на маргінесах історії: До питання „Олег Ольжич і український націоналізм” //Розбудова держави. – 1995. – № 3. – С. 56-59.

Червак Б. Слово, що стало зброєю: Поет Олег Ольжич //Розбудова держави. – 2004. – № 4-6. – С. 55-57.

Черченко Ю. Неопубліковані документи про Олега Ольжича (1927-1941 рр.) // Історичний журнал. – 2007. – № 5. – С.111-124.

Шпак В. „Доба жорстока, як вовчиця”: До 100-річчя від дня народження Олега Ольжича // Урядовий кур’єр. – 2007. – 27 липня. – С. 8-9.

Шпак В.П. Олег Ольжич (Олег Кандиба) // Гроно нездоланих співців: Літ. портр. укр. письменників ХХ ст., твори яких увійшли до оновлених шкіл. програм: Навч. посібник для вчителів та учнів ст. кл. серед. шкіл. / Упоряд. В.І. Кузьменко. – К.: Укр.письменник, 1997. – С. 212-226.

„Я камінь з божої праці”: Ольжич О. Незнаному воякові: Заповідане живим // Дніпро. – 1994. – № 2-3.

Яременко В. Передчуття зустрічі з Ольжичем //Дніпро. – 1994. – № 1 – С. 100-114.

Інтернет-ресурси про життя і творчість О. Ольжича

1. Ольжич-Кандиба Олег: Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії.

<http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B6%D0%B8%D1%87_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3(2007,травень,15) – Розміщено біографію, твори О. Ольжича.

2. Біографія – ОлегОльжич

<<http://www.ukrcenter.com/library/read.asp?id=1219>>(2007,травень,15) – Олег Олександрович Кандиба (справжнє прізвище) – поет, публіцист, політичний діяч. Син Олександра Олеся. Народився 8 липня 1907р. у Житомирі.

3. Острів Знань

<http://ostriv.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1522&Itemid=5>(2007,травень,15). *Олег Ольжич. Із забуття в безсмертя.* – ... Саме там 1907 року

прийшов на світ Олег Кандиба, що став відомий і як О.Лелека, і як К. Костянтин, і як Д. Кардаш і т.д., а найбільше – під своїм „поетичним” псевдонімом О.Ольжич...

4. Журнал „Вітчизна”

<http://vitchyzna.ukrlife.org/1_2_04olzhich.htm>(2007,травень,15) – На сайті розміщено біографічну статтю під назвою „ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ (1907 - 1944)”, а також його поетичні твори.

5. Олег Ольжич з берегів Тетерева – у вічність

<<http://militaryhistory.narod.ru/olgycholeg.html>>(2007,травень,15) – На долю українського народу, віками гнобленого і плюндрованого, випав особливо тернистий шлях. Чи не тому в його героїчній історії так багато яскравих індивідуальностей, котрі свідомо обрали свій шлях на Голгофу заради торжества справедливості, поклали на олтар жертвності рідній Україні найдорожче – своє життя. Серед таких неординарних особистостей Олег Ольжич.

6. 10 червня 1944 року загинув український поет, історик та громадський діяч Олег Ольжич

<http://orthodoxy.org.ua/ru/tsey_den_v_istorii/2006/06/09/2355.html>(2007,травень,15) – Ольжич – один із псевдонімів Олега Кандиби, сина Олександра Олеса. Ними він знаний здебільшого як поет, та його професією була археологія.

7. Олег Ольжич - реферат. Реферати, Бібліотека Української Літератури

<<http://ukrlib.com.ua/referats/printout.php?id=526>>(2007,травень,15) – Олег Ольжич змушений був працювати в підпіллі. Загинув у фашистському концтаборі Заксенгаузен 10 червня 1944р.

8. Життя та творчість Олега Ольжича

<<http://nikinfo.net/download.php?id=73722>>/– На сайті розміщено біографію та інші відомості про поета.

9. Олег Ольжич. Празька школа української поезії

<<http://virchi.narod.ru/poeziya/praga-oljich.htm>>(2007,травень,15) – Біографічна довідка та його поезії:

10. <http://www.pysar.net/poet.php?poet_id=51&pl=18>(2007,травень,15) – Вірші Олега Ольжича («На полях сторожого сьогодні...» «На трьох горбах під знаками орла...» «Наш табор між чагарниками...» «Нащо слова? Ми діло несемо» Нічний напад Новобранець)

11. Олег ОЛЬЖИЧ ВІРШІ

<<http://newright.il.if.ua/olzhpoet.htm>>(2007,травень,15) – На даному сайті можна ознайомитись з перлинами української поезії взагалі і , зокрема, з віршами О. Ольжича.

12. Свобода слова

<<http://www.2000.cv.ua/2004/12/57>>(2007,травень,16) – На сайті розміщено статтю Юхима Гусара „ШИПИНСЬКА ЗЕМЛЯ ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА”

13. Дослідна фундація ім. О.Ольжича в США

<<http://ukrlife.org/main/evshan/julinsk.html>>(2007,травень, 16) – На сайті розміщено анотацію на книгу Миколи Жулинського «Олег Ольжич і Олена Теліга: Нариси про життя і творчість», видавництво імені Олени Теліги.

14. <http://www.nastup.8m.com/release/2001-2.htm> (2007, травень, 18) – На сайті розміщено статтю Максима Забуга «Сила духу і бездуховність», опубліковану в українському літературно-мистецькому альманасі творчої молоді
15. <http://ukrlife.org/main/evshan/olzh1.html> (2007, травень, 18) – На сайті «Українське життя в Севастополі» розміщено статтю Миколи Гвоздя «Олег Ольжич і Олена Теліга», матеріал розміщено з Бібліотеки імені Марії Фішер-Слиж.
16. <http://mesogaia-sarmatia.narod.ru/olzhych.htm> (2007, травень, 18) – На сайті розміщено статтю О. Ольжича-Кандиби «Націоналістична культура», у якій йдеться про українську націоналістичну культуру.

ЗМІСТ

«Я камінь з божої праці...».	
Біографія О. Ольжича	3
Муза мужності й боротьби.	
Твори О. Ольжича.....	5
Вклонімося пам'яті велетня Духа.	
Життя і творчість О. Ольжича.....	6
Інтернет-ресурси про життя і творчість	
О. Ольжича.....	8

